

Pražské jaro očima historika

František Cinger

Pražské jaro: Průlom do nového světa (Argo, přeložila Zuzana Soukupová, 276 stran), to je název práce německého historika Martina Schulze Wessela. Pedagog, působící dnes jako ředitel mnichovského badatelského centra pro dějiny Čech a Slovenska Collegium Carolinum, se v ní po důkladném studiu zabývá podobou, vnitřními rozpory i evropským významem nejen roku 1968, ale celých šedesátých let v československé politice.

Zdůrazňuje obnovu kulturních základů národa, kdy oceňuje význam liblické literární konference z roku 1963, věnované Franzi Kafkovi.

Právě osobnost jejího organizátora Eduarda Goldstücker, jedné z obětí represí padesátých let, hodnotí spolu s Jo-

sefem Smrkovským jako přesvědčující veřejnost o možnosti společenských změn. Pozornost věnuje i působení Radovana Richty, který svou knihou Civilizace na rozcestí a další veřejnou aktivitou poskytl reformnímu socialismu vědecký vzhled. Oceňuje také hospodářské reformy ekonoma Oty Šika.

Vzpomínkový a inspirační zdroj

Při nedávné návštěvě Prahy, věnované prezentaci knihy, Wessel zdůraznil, že nelze házet do jednoho pytle události padesátých let a roku 1968.

„Šlo o něco odlišného. Vždyť protagonistům pražského jara bylo jasné, že bez vyrovnání se s justičními zločiny nelze pokročit k reformě režimu. Tím, že vedení strany

a státu připustilo diskusi o minulosti a rehabilitovalo oběti získalo zpět důvěru, která byla nezbytná pro nastolení reformního kurzu. V pražském jaru šlo i o morální obnovu národa,“ řekl.

Ve srovnání protestů z roku 1968 v Německu, Francii i jinde vidí jedinečnost pražského jara. Změny neprosazovala studentská generace, ale podpora šla napříč generacemi. A na rozdíl od západních zemí působili lidé v Československu pod hrozbou možných represí, které pak nastaly.

I v mezinárodním hledisku autor oceňuje pražské jaro jako významnou dobu celonárodní snahy o obnovu a vůle vytvořit něco nového. Je přesvědčen, že zvláště dnes, v době všeobecné politické letargie v Evropě, představuje důležitý vzpomínkový a inspirační zdroj.